
Istungidokument

B9-0419/2022

28.9.2022

RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

nõukogu ja komisjoni avalduste alusel

vastavalt kodukorra artikli 132 lõikele 2

ELi reaktsiooni kohta energiahindade tõusule Euroopas
(2022/2830(RSP))

Sira Rego, José Gusmão
fraktsiooni The Left nimel

B9-0419/2022

Euroopa Parlamendi resolutsioon ELi reaktsiooni kohta energiahindade tõusule Euroopas (2022/2830(RSP))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta direktiivi (EL) 2018/2001 taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta¹,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuni 2019. aasta määrust (EL) 2019/943, milles käsitletakse elektrienergia siseturgu²,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuni 2019. aasta direktiivi (EL) 2019/944 elektrienergia siseturu ühiste normide kohta ja millega muudetakse direktiivi 2012/27/EL³,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2017. aasta määrust (EÜ) nr 2017/1938, milles käsitletakse gaasivarustuse kindluse tagamise meetmeid ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 994/2010⁴,
- võttes arvesse komisjoni 18. mai 2022. aasta teatist „Kava „REPowerEU““ (COM(2022)0230),
- võttes arvesse Euroopa sotsiaalõiguste samba tegevuskava,
- võttes arvesse oma 28. novembri 2019. aasta resolutsiooni kliima- ja keskkonnaalase hädaolukorra kohta⁵,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. juuni 2021. aasta määrust (EL) 2021/1119, millega kehtestatakse kliimanetraalsuse saavutamise raamistik ja muudetakse määruseid (EÜ) nr 401/2009 ja (EL) 2018/1999 (Euroopa kliimamäärus)⁶,
- võttes arvesse oma 10. veebruari 2021. aasta resolutsiooni uue ringmajanduse tegevuskava kohta⁷,
- võttes arvesse oma 15. jaanuari 2020. aasta resolutsiooni Euroopa roheline kokkuleppe

---

¹ ELT L 328, 21.12.2018, lk 82.

² ELT L 158, 14.6.2019, lk 54.

³ ELT L 158, 14.6.2019, lk 125.

⁴ ELT L 280, 28.10.2017, lk 1.

⁵ ELT C 232, 16.6.2021, lk 28.

⁶ ELT L 243, 9.7.2021, lk 1.

⁷ ELT C 465, 17.11.2021, lk 11.

kohta⁸,

- võttes arvesse Euroopa Parlamendi 15. septembri 2022. aasta resolutsiooni põua, tulekahjude ja muude äärmuslike ilmastikunähtuste tagajärgede kohta: suurem ELi panus kliimamuutuste vastasesse võitlusesse⁹,
- võttes arvesse kodukorra artikli 132 lõiget 2,
- A. arvestades, et tingituna pandeemiajärgsest suurenenud nõudlusest ja CO₂ heitkoguste hinnatõusust, mida süvendavad geopoliitilised pinged, hakkasid energia, eelkõige maagaasi hinnad 2021. aasta kevadel tõusma;
- B. arvestades, et Venemaa sissetungi tõttu Ukrainasse ja pärast Venemaa otsust lõpetada gaasitarned ELi riikidesse tõusis gaasi hind järsult; arvestades, et kaheksa sõjakuu jooksul ei ole Euroopa Liit teinud ühtegi olulist diplomaatilist algatust rahuläbirääkimiste hõlbustamiseks;
- C. arvestades, et gaasi hinnatõus on toonud kaasa elektriinna järsu tõusu; arvestades, et see on tihedalt seotud ELi õigusaktidega kehtestatud praeguse piirhinnasüsteemi toimimisega;
- D. arvestades, et selline energiahindade tõus on toonud kaasa viimase aastakümne kõige kõrgemad inflatsioonimäärad¹⁰; arvestades, et see inflatsioon vähendab töötajate ja perekondade ostujõudu, kahjustab liikmesriikide mikroettevõtjate ning väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (VKEd) konkurentsivõimet ning põhjustab ettevõtete sulgemisi ja tööpuuduse suurenemist; arvestades, et see olukord mõjutab eelkõige energiamahukaid sektoreid, keda tabavad piirangud, tootmise vähenemine, tootmise nihkumine öisele ajale või tootmiskoha sulgemine;
- E. arvestades, et energiahindade tõus on toonud kaasa transpordi- ja liikuvuskulude järsu suurenemise; arvestades, et need suuremad kulud neelavad suure osa kättesaadavast sissetulekust ning mõjutavad seega eriti tõsiselt väikese ja keskmise sissetulekuga leibkondi, mikro- ja väikeettevõtjaid, vähekaitstud transpordikasutajaid, liikuvusvaesuses või liikuvusvaesuse ohus olevaid inimesi ning maapiirkondades, äärealadel, saartel või äärealadel elavaid inimesi;
- F. arvestades, et gaasihindade tõusu negatiivne mõju oleks olnud väiksem, kui liit ja selle liikmesriigid oleksid olnud energia osas iseseisvamad ja vähem sõltuvad energiaimpordist, eriti Venemaalt; arvestades, et varasemad geopoliitilised otsused ja üha suurem sõltuvus gaasist kui üleminekuenergiast on osutunud veaks; arvestades, et madalamate energiahindade, varustuskindluse ja strateegilise autonoomia tagamiseks liidus ja selle liikmesriikides on hädavajalik kiirendada taastuenergia kasutuselevõttu ja suurendada energiatõhusust;
- G. arvestades, et kõik seni vastu võetud Euroopa Liidu meetmed põhinevad ajutisel ja

---

⁸ ELT C 270, 7.7.2021, lk 2.

⁹ P9_TA(2022)0330.

¹⁰ Eurostat: <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/14698150/2-16092022-AP-EN.pdf/741bf6b2-1643-6ff0-34e7-31522ce1e252>

piiratud lähenemisviisil; arvestades, et alates 2021. aasta oktoobrist ei ole need olukorda lahendanud ega märkimisväärselt parandanud liidu kodanike elutingimusi;

- H. arvestades, et kõrged elektri hinnad seavad ohtu elektrifitseerimisprotsessi, mis on vajalik kui CO₂ heite vähendamise liikumapanev jõud ja mida EL on kohustunud täitma Pariisi kliimakokkuleppe, Euroopa roheline kokkuleppe ja paketi „Eesmärk 55“ raames;
- I. arvestades, et energiaostuvõimetute inimeste arv, mis oli 2020. aastal juba ligikaudu 36 miljonit¹¹, on viimastel kuudel suurenenud ning üha rohkem inimesi ei suuda maksta oma energiaarveid või on sunnitud valima toidu ja kütmise vahel; arvestades, et Eurofoundi andmetel teatas 53 % eurooplastest, et nende leibkonnal oli 2022. aasta kevadel raske ots otsaga kokku tulla, mis võrreldes 2021. aastal teatatud 45 % on märkimisväärne kasv¹²; arvestades, et energia kättesaadavust tuleks pidada põhiliseks inimõiguseks; arvestades, et sotsiaalkliimafondil ei ole piisavalt rahalisi vahendeid;
- J. arvestades, et Euroopa sotsiaalõiguste samba tegevuskavas on seatud ELi eesmärk vähendada 2030. aastaks vaesuse või sotsiaalse tõrjutuse ohus olevate inimeste arvu vähemalt 15 miljoni võrra;
- K. arvestades, et ELi õiguse kohaselt peavad liikmesriigid kasutama oma riiklikke energia- ja kliimakavasid ning pikaajalisi renoveerimisstrateegiaid, et sätestada energiaostuvõimetuse vähendamise määratlused ja näitajad, ajakavad ja poliitikameetmed; arvestades, et komisjon on seadnud energiaostuvõimetuses elavad inimesed üheks hoonete renoveerimislaine kolmest peamisest prioriteedist ja avaldanud energiaostuvõimetuse kohta suunised, et ergutada liikmesriike tegutsema;
- L. arvestades, et energiaettevõtted, kes omavad väiksemahulisi elektrirajatisi (nagu tuumaenergia või taastuvad energiaallikad), on saanud kasu piirhinnasüsteemi ülesehitusest ja teeninud tohutut juhuslikku kasumit, mis ei ole seotud nende tegelike tootmiskuludega¹³; arvestades, et komisjoni president on teatanud, et kehtivad turueeskirjad ei ole enam ettenähtud otstarbeks sobivad¹⁴;
- M. arvestades, et mõned suured rahvusvahelised ettevõtted on erinevates sektorites teeninud ootamatut tulu¹⁵; arvestades, et dividendide väljamaksed olid käesoleva aasta

---

¹¹ [https://www.europarl.europa.eu/thinktank/et/document/EPRS_BRI\(2022\)733583](https://www.europarl.europa.eu/thinktank/et/document/EPRS_BRI(2022)733583);

<https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC113953>

¹² <https://www.eurofound.europa.eu/publications/blog/energy-poverty-looms-as-cost-of-living-increases-data-behind-the-difficulties>

¹³ Euroopa Parlamendi 19. mai 2022. aasta resolutsioon Venemaa Ukraina-vastase sõja sotsiaalsete ja majanduslike tagajärgede kohta ELi jaoks ning ELi reageerimissuutlikkuse suurendamise kohta (P9_TA(2022)0219), põhjendus Q: „arvestades, et Rahvusvahelise Energiaagentuuri hinnangul ulatub ülemäärane kasum 2022. aastal 200 miljardi euroni; arvestades, et Rahvusvahelise Energiaagentuuri hinnangul võivad juhusliku kasumiga seotud ajutised fiskaalmeetmed 2022. aastal kättesaadavaks teha avaliku sektori tulude jaoks kuni 200 miljardit eurot, et osaliselt hüvitada suuremaid energiaarveid; arvestades, et komisjon esitas 2022. aasta märtsis suunised ajutiste maksimeetmete kehtestamise kohta juhusliku kasumi suhtes“;

¹⁴ <https://www.politico.eu/article/ursula-von-der-leyen-state-of-the-european-union-soteu-speech-ukraine-russia-gas-energy-war/>
<https://www.politico.eu/article/ursula-von-der-leyen-state-of-the-european-union-soteu-speech-ukraine-russia-gas-energy-war/>

¹⁵ Mõned näited: CMA-CGM (meretransport) teenis 2022. aasta esimese kuue kuu jooksul sama suurt kasumit, kui kogu 2021. aasta jooksul, mis oli nende jaoks juba tookord kõigi aegade parim aasta. BNP Paribas

teises kvartalis teadete kohaselt 15,5 % suuremad kui 2019. aasta samas kvartalis enne pandeemiaeelset perioodi¹⁶; arvestades, et toiduainete hinnad kogu maailmas tõusevad järsult, samas kui neli maailma suurimat teraviljamüüjat, kes on aastakümneid domineerinud maailma teraviljaturul, on kriisi ajal teeninud rekordilist kasumit; arvestades, et suurimate hargmaiste ettevõtete juhuslik kasum on vaja kiiresti ümber jaotada;

- N. arvestades, et seos gaasi hulгимүүгитuru hindade ja lõpphindade vahel on tarbijate eest varjatud; arvestades, et teave hulgihindade kohta on kaitstud ELi õigusaktidega; arvestades, et läbipaistvuse puudumine soodustab spekulierimist, õhnestab kodanike usaldust ELi institutsioonide vastu ja seab ohtu jõupingutused avaliku sektori vahendite jagamiseks kõige tõhusamal viisil;
- O. arvestades, et piirhinnasüsteem loodi ajal, mil elektritootmine põhines suurte muutuvkulude ja väikeste püsikuludega tehnoloogiatel; arvestades, et energiaturu liberaliseerimine ja dereguleerimine ei ole suutnud pakkuda tarbijatele madalamaid hindu, mida lubasid selle pooldajad; arvestades, et see süsteem on nüüdseks iganenud ega suuda lahendada praegust energiahinnakriisi ega kliimakriisiga seotud probleeme;
- P. arvestades, et energiahindade tõusu ja finantsspekulatsioonide vaheline seos on hästi teada ja komisjon on seda tunnistanud¹⁷; arvestades, et energiahindade tõustes võttis komisjon hiljuti vastu finantsturgude direktiivi delegeeritud seaduse kaupade tuletisinstrumentide positsioonipiirangute kohaldamise kohta, mis ei piiranud spekulatiivset tegevust¹⁸; arvestades, et komisjon kaalub tingimusi, mille alusel võiks energiafutuuriiduga kauplemise ajutiselt peatada¹⁹;
- Q. arvestades, et vaatamata taastuvenergiat käsitleva direktiivi 2018/2001 sätetele esineb paljudes liikmesriikides endiselt palju takistusi energiakogukondade ja muude algatuste ees, mille kaudu elanikud saavad ise energiat toota;
- R. arvestades, et söe ja imporditud gaasi (USAs suuremahulisel hüdrolohkumisel tekkinud gaas ja muudest kolmandatest riikidest pärit veeldatud maagaas) kasvav kasutamine, mis tuleneb gaasipuudusest Euroopas ja puudulikust energiaplaneerimisest, tähendab, et EL ei täida rohelises kokkuleppes sätestatud kliimakoostusi; arvestades, et liit ja selle liikmesriigid peavad kiirendama üleminekut taastuvenergiatele, tagades samal ajal energiaruustuse usaldusväärsuse keskpikas ja pikas perspektiivis, kuna

---

(pangandussektor), LVMH (luksuskaupade sektor) ja Stellantis (autotööstus) teenisid 2022. aasta esimesel poolaastal samuti erakorralist kasumit.

¹⁶ <https://www.janushenderson.com/en-be/advisor/jh-global-dividend-index/>

¹⁷ [President von der Leyeni kõne Euroopa Parlamendi täiskogu istungil Euroopa Ülemkogu 21.–22. oktoobri 2021. aasta kohtumise ettevalmistamise kohta](#): „Esitaks peame lõpetama spekulierimise energiaturul. Seepärast suurendame oma järelevalvet gaasi- ja CO₂ turgude üle. Samuti palusime Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvel uurida käitumist saastekvootidega kauplemise vallas.“

¹⁸ https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/B-9-2022-0345_ET.html

¹⁹ „Sellise doominoefekti vältimiseks teevad reguleerivad asutused neljapäevaks ettepaneku kohanduste kohta, sealhulgas laiendavad tagatisi, mida elektritootjad võivad anda kliiringukodadele tagatisena. Komisjon uurib ka tingimusi, mille alusel võiks energiafutuuriiduga kauplemise ajutiselt peatada, ning kavatab muuta riigiabi eeskirju, et võimaldada riikidel edendada sularahata kommunaalteenuseid“, [mida on tsiteeritud „Politicos“](#).

energiasüsteemis suureneb varieeritavate energiaallikate osakaal;

- S. arvestades, et energiavarustuse mitmekesistamise strateegia peab põhinema vastastikku kasulikel riikidevahelise koostöö ja solidaarsuse vormidel, et see ei tohi praeguse sõltuvuse asemel kolmandatest osapooltest tekitada uusi sõltuvusi, ning et see peab kaitsma riikide ja rahvaste jaoks olulisi majanduslikke, sotsiaalseid ja keskkonnaaspekte, nagu energiahindade ja teenuste kvaliteedi kontrollimine, töötajate õiguste kaitsmine ja ökoloogiline jätkusuutlikkus;
- T. arvestades, et võttes arvesse energiavarustuse kindluse keskset tähtsust ja tundlikkust, ei tohi sõltuda turuga seotud ettenägematutest asjaoludest, mis, nagu tegelikkus on näidanud, seda ähvardavad ja on toonud kaasa energiahindade kiirema tõusu;

Turureform

- 1. nõuab elektri piirkulupõhise hinnakujunduse süsteemi kiiret reformimist ja gaasihindade elektrihindadest lahtisidumist;
- 2. on seisukohal, et uus süsteem peaks asjakohaselt kajastama iga tehnoloogia tegelikke tootmiskulusid ja selle tegelikku panust energiaallikate jaotusesse; on seisukohal, et nn tulu ülempiir 180 eurot/MWh on endiselt liiga kõrge; kutsub liikmesriike üles kehtestama radikaalse ülemäärase kasumi maksu, mis on komisjoni ettepanekust ulatuslikum ja hõlmab tegelikke hinnalagesid, seadmata ohtu taastuvenergia hädavajalikkude ja kiiret kasutuselevõttu; on seisukohal, et riiklik energiasüsteemi kavandamine ja riigiettevõtete oluline roll aitaksid kaotada dihhotoomia ülempiiri seadmise ja erainvesteeringute tegemise soodustamise vahel;
- 3. nõuab erastamisest ja liberaliseerimisest loobumist, mis muutub praeguses kontekstis üha pakilisemaks ja vajalikumaks, ning nõuab, et liikmesriigid taastaksid seega avaliku sektori kontrolli energeetikasektori, sealhulgas tootmise, jaotamise, taristu, võrkude ja reservuaaride üle;
- 4. rõhutab, et energiatõhususe kiire suurendamine ja nõudlusega seotud meetmete rakendamine on olulised nii praeguste energiahindadega toimetulekuks kui ka energiavarustuskindluse tagamiseks; kordab liikmesriikidele ja komisjonile esitatud üleskutset tõhustada ELi kliimamuutuste leevendamise, nendega kohanemise ja nendele vastupanu võime suurendamise meetmeid ning rõhutab, et energiasüsteemis tehtavad muudatused peavad toetama ELi kliimaeesmärke;
- 5. rõhutab, et energiakasutus on tihedalt seotud sissetuleku ja jõukuse jaotusega, kusjuures 10 % kõige rikkama elanikkonna energeetiline jalajälg on maailma tasandil 10 % kõige vaesema elanikkonna omast 20 korda suurem; tuletab meelde, et luksускаupade ja -teenustega (näiteks eralennukite ja -jahtide kasutamine), mida tarbivad kõige jõukamad elanikkonnarühmad, kaasnevad ebaproportsionaalne energiakasutus ja kasvuhoonegaaside (KHG) heide; juhib tähelepanu sellele, et eralennuki neljatunnine lend võib tekitada sama palju kasvuhoonegaase kui keskmine eurooplane kogu aastas; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles võtma meetmeid, et energiakasutuse piiramiseks reguleerida esmajärjekorras just neid kaupu ja teenuseid;
- 6. nõuab energia hulгимүүgiturgude, eelkõige gaasiturgude suuremat läbipaistvust; kutsub

komisjoni üles esitama seadusandlikke muudatusi, millega suurendatakse nende turgude läbipaistvust ja kaotatakse lepingutes põhjendamatud konfidentsiaalsusklauslid; on seisukohal, et tarbijatel (nii kodanikel kui ka ettevõtjatel) on õigus saada teavet energiahinna arengu kohta kogu selle väärtusahelas; on seisukohal, et energiahindade audit, mille viivad läbi iga liikmesriigi ametiasutused, aitaks suurendada kodanike ja ettevõtjate usaldust;

7. tuletab meelde, et Venemaa agressioonisõja jätkumine Ukrainas kahjustaks neid olulisi ja vajalikke turul tehtavaid muudatusi, sest majandusressursse juhitakse mujale ja pööratakse tagasi saastavamate energiatootmisviiside juurde; nõuab Euroopa Liidult otsusekindlaid diplomaatilisi jõupingutusi rahuläbirääkimiste alustamiseks paralleelselt eespool kirjeldatud reformidega;
8. rõhutab, et selles raamistikus tuleb kaitsta töötajate õigusi, eelkõige nende integreerimisega uutesse energiavarustuse struktuuridesse, tagades nende töölepingud ja palgad;
9. mõistab hukka niisuguste energiavarustuslepingute allkirjastamise, mis hõlmavad energiaressursse, mille üks riik on ebaseaduslikult hankinud teise riigi territooriumilt;

Juhuslik kasum

10. kutsub komisjoni üles lõpetama igaveseks energiaalaste ja CO₂ heite futuuridega kauplemise;
11. on seisukohal, et tohutust juhuslikust kasumist kasu saanud energiaettevõtted peavad kriisi lahendamisele kaasa aitama; võtab teadmiseks komisjoni ettepanekud, mille eesmärk on määrata kindlaks, kuidas nad seda teha saaksid; peab kahetsusväärseks, et need saabusid liiga hilja, kuigi neid on nõudnud Euroopa Parlamendi fraktsioon The Left juba alates 2020. aastast ja teatavad liikmesriigid alates 2021. aastast; peab lisaks kahetsusväärseks, et juhusliku kasumi maksustamist kavandatakse ainult suurte nafta- ja gaasiettevõtete puhul, jättes teised elektritootjad selle kohaldamisalast välja, kuigi viimased teenivad kriisi ajal samuti kasumit;
12. peab ühtlasi kahetsusväärseks, et juhusliku kasumi maksude puhul piirdatakse energeetikasektoriga, samas kui muud hargmaised ettevõtjad teenivad juhuslikku kasumit, müües oma esmatarbekaupu lõpptarbijatele kõrgete hindadega – see on nii näiteks nelja peamise teraviljaettevõtte puhul; peab kahetsusväärseks, et see maksumäär on üsna madal, nii et Euroopa Liidu eelarvestatud tulu on ainult 23 miljardit eurot; taunib asjaolu, et maksu ülesehituses võetakse arvesse ainult igas liikmesriigis teatatud kasumit, samas kui suured hargmaised ettevõtjad suunavad oma kasumi maksuparadiisidesse ja saavad seega vältida selle juhusliku kasumi maksu tasumist; peab kahetsusväärseks, et selle juhusliku kasumi maksu puhul piirdatakse üksnes 2022. aastal teatatud kasumiga;
13. kutsub komisjoni üles muutma oma ettepanekut, hõlmates rohkem sektoreid ja pakkudes välja kõrgema maksumäära; tuletab meelde, et maksubaas peaks põhinema kõnealuste hargmaiste ettevõtjate tegelikul tegevusel igas liikmesriigis; tuletab meelde, et see juhusliku kasumi maks ei tohiks piirduda 2022. aasta kasumiga, vaid see tuleks kavandada alalise maksuna, mida saaks tulevase kriisi korral uuesti kasutusele võtta, kui

suured hargmaised ettevõtjad teenivad taas sellist juhuslikku kasumit; kutsub komisjoni üles julgustama liikmesriike tegema rohkem, kui tema ettepanekus ette on nähtud, ning hõlmama selle juhusliku kasumi maksuga rohkem sektoreid ja kohaldama kõrgemat maksumäära; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles jaotama niisuguse kasumi ümber, et võidelda energiaostuvõimetuse vastu;

Energiaostuvõimetus

14. kutsub liikmesriike üles võtma viivitamata meetmeid energiaostuvõimetuse vastu võitlemiseks; palub komisjonil liikmesriike selle ülesande täitmisel toetada; on seisukohal, et energia tootmise, jaotamise ja turustamise puhul on tegemist avalike teenuste osutamise ülesandega ning et energiat tuleks käsitleda ühise hüvena; tuletab meelde, et juurdepääs energiale on põhiline inimõigus; nõuab, et kogu ELis keelataks elektrikatkestused ja et tehtaks selgeks, et inimesed ei vastuta kõrgete energiahindade eest; kutsub komisjoni üles mitte takistama riiklikke meetmeid, mille eesmärk on reguleerida energia hulgi- ja tarbijahindu, sealhulgas riiklikku kontrolli energiaettevõtete üle;
15. tuletab meelde, et riiklik planeerimine ja riigiettevõtted on peamised vahendid spekulatsioonide vastu võitlemiseks ja selle tagamiseks, et energia oleks avalik õigus; rõhutab, et nende roll ei tohiks piirduda ajutiste või hädaolukordadega ning et neil peaks olema aktiivne roll tulevases struktuurses energiapoliitikas;
16. rõhutab, et töölisklass ja leibkonnad seisavad ELi liikmesriikides silmitsi märkimisväärsete probleemidega, nagu reaalpalka stagneerumine või vähenemine, ostujõu kahanemine ja ebavõrdsuse kasv; rõhutab, et paljud inimesed olid Euroopas juba enne energiakriisi ja Ukrainas toimuvat sõda ebakindlas ja haavatavas olukorras, ning hoiatab, et seonduv inflatsioon, eelkõige toidu- ja energiahindade tõus, muudab olukorra nende inimeste jaoks talumatuks; kutsub liikmesriike üles tagama juurdepääsu esmatarbekaupadele (gaas, nafta ja elekter), võitlema toidupuuduse vastu ning tõkestama üüride ja eluasemehindade tõusu; nõuab selliste meetmete võtmist nagu palkade, pensionide ja sotsiaalsiirete automaatne indekseerimine, tagamaks, et töötajad, pensionärid ja nende perekonnad ei kaotaks ostujõudu;
17. rõhutab, et vähekaitsitud leibkondade, vähekaitsitud mikro- ja väikeettevõtjate ning vähekaitsitud transpordikasutajate juurdepääsu taskukohasele ja heitevabale liikuvusele ja transpordile tuleks käsitleda avaliku hüvena;
18. rõhutab, kui olulised on usaldusväärsed ja taskukohased ühistranspordivõrgud ning nn pehmed liikuvusviisid, nagu jalgrattasõit või kõndimine, et tagada võrdne ja kaasav juurdepääs transpordi- ja liikuvusteenustele;

Ettevõtjad, sh VKEd

19. tuletab meelde, et ettevõtjad, eelkõige VKEd, on kannatanud pandeemia tagajärgede all ja on vaevu hakanud taastuma; kutsub liikmesriike üles määrama kindlaks jõulised meetmed, mille eesmärk on tegeleda kõrgete energiahindade tõttu ettevõtete sulgemise tagajärgedega; kutsub liikmesriike üles leevendama energiakriisi mõju tööturule ning toetama selleks töötajaid, kes on n-õ tehnilistel põhjustel ajutiselt töötud, kuna tööandja oli sunnitud tootmise või teenuste osutamise peatama, ning toetama füüsilisest isikust

ettevõtjaid ja pakkuma abi väikeettevõtjatele personali ja tegevuse säilitamisel; tuletab meelde, et lühendatud tööaeg osutus pandeemia ajal kasulikuks ja seda tuleks jätkuvalt rakendada, et vältida töökohtade kadumist, vajaduse korral ELi rahalise toetusega; kutsub komisjoni üles pikendama eriolukorras töötuseriski leevendamiseks pakutava ajutise toetuse Euroopa rahastu (TERA) kasutamist;

20. kutsub komisjoni üles kehtestama võimalikult kiiresti energiamahukate tööstusharude eristaatuse, kuna need on Euroopa tööstuse oluline osa ja paiknevad sageli vaid vähestes piirkondades, aidates seeläbi kaasa regionaalarengule;
21. rõhutab, et enneolematust inflatsioonitasemest tingitud ostujõukriisiga toimetulekuks tuleb suurendada väikese sissetulekuga leibkondade sotsiaaltoetusi ja toetada töötajate palku;
22. nõuab sotsiaalpartnerite täielikku kaasamist kõigil tasanditel kriisivastaste meetmete kavandamise ja rakendamise sotsiaaldialoogi ja kollektiivläbirääkimiste kaudu;

Taastuenergia kasutuselevõtt, energiatõhusus ja kliimakoostused

23. kutsub liikmesriike üles võtma täielikult üle direktiivi (EL) 2018/2001 taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta, eelkõige selleks, et kõrvaldada takistused energiakogukondade loomisel alternatiivina, mis võimaldab kodanikel toota oma energiat kestlikul ja õiglasel viisil;
24. kutsub liikmesriike ja komisjoni üles kiirendama taastuenergia kasutuselevõttu kavandatud ja kestlikul viisil, kuna see on parim viis teha lõpp gaasihindadest sõltuvusele ja täita liidu kliimakoostused;
25. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles suurendama hoonete energiatõhusamaks renoveerimiseks ette nähtud vahendeid, eelkõige kõige haavatavamates linnaosades, andes otsetoetusi, mitte krediite või laene, kuna see on kõige tõhusam energiatarbimise pikaajalise vähendamise viis; tunneb heameelt teatavate liikmesriikide otsuse üle keelata uutesse hoonetesse gaasikatelde paigaldamine; nõuab tungivalt, et kõik liikmesriigid jälgendaksid seda otsust, vajaduse korral koos asjakohase avaliku sektori toetusega;
26. on seisukohal, et energiasüsteemi ümberkujundamine eeldab märkimisväärseid avaliku sektori investeeringuid taastuenergiasse ja energiatõhususe parandamisse, et piirata tarbimisvajadusi; peab kahetsusväärseks, et ELi konkurentsieskirjad on soodustanud strateegiliste äriühingute erastamist ja takistanud liikmesriikidel energiatootmises aktiivselt osaleda; nõuab uut lähenemist ELi tööstuspoliitikale, milles tuleb tunnustada riigi otsustavat rolli tööstusarengus ja energiasuveräänsuses;
27. kutsub komisjoni üles alustama menetlust, et taganeda energiaharta lepingust, millega pannakse panti liikmesriikide edasised kliima- ja energiaalased meetmed;

o

o o

28. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile ning liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele.